

Rèquiem de Mozart

Diumenge 11 ABRIL | 19 h

Auditori Enric Granados | Lleida

Orquestra
simfònica
del Vallès

Rèquiem de Mozart

Marta Mathéu soprano

Gemma Coma-Alabert
mezzosoprano

Albert Casals tenor

Toni Marsol baix

Cor de Cambra
de l'Auditori Enric Granados

Xavier Puig director

Orquestra Simfònica del Vallès

JOSEP OLLÉ (1987)

Al principi era el vent (amb text d'Enric Cassases)

WOLFGANG A. MOZART

Ave Verum Corpus

WOLFGANG A. MOZART

Rèquiem en Re menor, KV 626

- I. Introitus Rèquiem Aeternam (Adagio) (cor, soprano)
- II. Kyrie (Allegro-Adagio) (cor)
- III. Sequentia
 - Dies irae (Allegro assai) (cor)
 - Tuba mirum (Andante) (soprano, mezzo, tenor, baix)
 - Rex tremendae (cor)
 - Recordare (soprano, mezzo, tenor, baix)
 - Confutatis (Andante) (cor)
 - Lacrimosa (cor)
- IV. Offertorium
 - Domine Jesu (Andante con moto)
 - (cor, soprano, mezzo, tenor, baix)
 - Hostias
- V. Sanctus (Adagio-Allegro) (cor)
- VI. Benedictus (Andante-Allegro) (cor, soprano, mezzo, tenor, baix)
- VII. Agnus dei (cor)
- VIII. Communio Lux aeterna (cor, soprano)

PROPER CONCERT

LA NOVENA DE BEETHOVEN

30 MAIG 2021, 19 h

Ferran Sor:

Hercule et Omphale

Ludwig van Beethoven:

Simfonia núm. 9, en Re m, op. 125, "Coral"

Núria Vilà, soprano

Roger Padullés, tenor

Tànit Bono, mezzosoprano

Carles Pachón, baríton

Cor Lieder Càmera

Coral Cantiga

Xavier Puig, director

Orquestra Simfònica del Vallès

OLLÉ: *Al principi era el vent*

Aquesta obra breu per a cor a *capella* vesteix amb música les paraules d'un dels poetes més celebrats del país: Enric Casasses, guardonat el 2020 amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Josep Ollé i Sabaté (Tortosa, 1987) ha estat guardonat en diversos premis de composició entre els quals destaquen els "Premis Catalunya de Composició Coral 2013", el "XXIV Premi Ciutat de Reus de composició per a corals infantils 2015" i el "III Concurs Internacional de Composició Coral de l'Orfeó Català 2019"

W. A. MOZART: *Ave Verum*

El 9 de maig del 1791, Mozart va ser nomenat ajudant sense sou del *Kapellmeister* de la Catedral de St. Esteve de Viena, amb l'esperança d'esdevenir *Kapellmeister* si el titular, malalt aleshores, no es recuperava. Es recuperà després de la mort de Mozart.

L'estiu del 1791, mentre Mozart es trobava acompanyant la seva dona Constanze en el balneari de Baden, el seu amic Anton Stoll li demanà de compondre música per a l'himne eucarístic l'*Ave Verum Corpus* (*Salut, cos veritable*) per celebrar la festa del Corpus Christi. També va ser la primera obra com a ajudant del *Kapellmeister* de la catedral de Viena. Aquesta breu composició transmet pietat de manera suau, sense aixecar la veu. Un exemple de com recursos discrets poden transmetre meravelles transcendents.

Ave Verum Corpus serà la llavor de la qual naixerà el *Rèquiem* uns mesos després, sobretot en els plantejaments estilístics que impliquen a la part coral a 4 veus. Resumits en dues paraules: elegància i naturalitat.

W. A. MOZART: *Rèquiem*

EL DOLENT

Pròleg

L'estiu de 1791 Mozart va rebre l'encàrrec per part d'un missatger anònim de compondre un *Rèquiem*. La història revelà més tard el nom de l'interessat: el comte Franz von Walsegg, un noble amant de la música que va tenir les santes galtes d'encarregar obres a diversos compositors —Hoffmeister per exemple— per després fer-les passar com a seves.

El cas és que l'esposa de von Walsegg, Anna, havia mort el 14 de febrer amb només vint anys, i el comte decidí de commemorar-la a través de la construcció d'un mausoleu al jardí del seu Palau i la composició d'un *Rèquiem* que encarregà a Mozart.

EL BO

Un *Rèquiem* per 4.000 €

Mozart acceptà l'encàrrec a canvi de 225 florins, equivalent a 4.000 € d'ara. Després de rebre la meitat del pagament pactat, suspengué el projecte per poder atendre les demandes més immediates de les dues òperes que duia entre mans: *La clemenza di Tito* (que li va suposar una residència a Praga des de finals d'agost fins a mitjans de setembre de 1791) i *La flauta màgica* (estrenada el 30 de setembre a Viena).

No va ser fins a la tardor que Mozart va poder dedicar en el *Rèquiem* totes les seves energies. Mozart mai no havia compost una missa de difunts i pensà que com a nou ajudant del *Kapellmeister* de la Catedral de St. Esteve de Viena, aquest *rèquiem* li serviria com a pròleg de molts altres *rèquiem*s que hauria de compondre en funció del càrrec. La prematura mort de Mozart convertí el pròleg en un l'epíleg.

No hi ha futur sense passat

L'interès de Mozart per la música religiosa havia anat "in crescendo" des del 1787. En els 4 darrers anys de la seva vida va implicar-se en la revisió i direcció dels Oratoris de Haendel i C.P. E. Bach, així com en un estudi al detall de les partitures de J. S. Bach.

Aquesta immersió en el passat bastí la motivació principal de Mozart rere el seu *Rèquiem*: integrar certes fórmules de contrapunt hereves de la tradició i incorporar-les sota la marca Mozart amb el propòsit d'enriquir el vocabulari estilístic, refinar la textura i reforçar l'audàcia expressiva. El resultat va ser una forma, estil i concepció sonora nova de trínca.

Pano... què?

La idea de partir de la base d'una música religiosa del passat per bastir una música religiosa del futur és literal en el *Rèquiem* de Mozart. A saber, el tema de l'*Introitus* no és original de Mozart, sinó que el capturà de l'*Himne funerari per a la reina Carolina* de Haendel.

El Kyrie està basat en una altra idea prestada de l'*Himne de Dettingen* també de Haendel que també es deixa escoltar en *El Messies*.

Tot i que cal dir en descàrrec de Mozart que aquesta seqüència dels graus V-VI (III en Mozart) VII-I, amb un salt de setena disminuïda entre VI i VII graus, és una fórmula habitual en el barroc que el musicòleg Warren Kinkerdale anomenà *panotipus*.

El *panotipus* és un fil de complicitat que uneix la música de compositors cabdals de la història.

L'evidència és que la marca Mozart millorà l'original de Haendel en els temes prestats que sostenen l'*Introitus* i *Kyrie*.

EL LLEIG

La mort de Mozart la matinada del 5 de desembre del 1791 va interrompre la creació del *Rèquiem* en el vuitè compàs del *Lacrimosa*.

Quan la seva salut es tornà precària, Mozart va esforçar-se per projectar el destí final de la partitura. Diversos relats ensucrats de romanticisme el descriuen estirat al llit de mort dictant al seu alumne Franz Xaver Süssmayr les seves idees sobre com completar el *Rèquiem*.

Què es de Mozart i què de Süssmayr?

Segons expliquen les germanes Massin en la seva biografia de Mozart:

“Són obra de Mozart les dues primeres parts (*Rèquiem* i *Kyrie*), els cinc primers fragments del *Dies irae* (*Dies irae* pròpiament dit, *Tuba mirum*, *Rex tremendae*, *Recordare* i *Confutatis*) són principalment de Mozart; ell va escriure les parts vocals, el baix xifrat i algunes indicacions instrumentals; l'orquestració, en el seu conjunt, és de Süssmayr.”

“El *Lacrymosa* (sisena i última part del *Dies irae*) està esbossat per Mozart, però fins a l'últim compàs només (fins a les paraules «*judicandus homo reus*»), i tota la resta és de Süssmayr.”

“Els dos fragments que componen l'*Ofertori* (*Domine Jesu* i *Hostias*) són principalment de Mozart, en el mateix sentit anterior, i orquestrats per Süssmayr.”

“Finalment, el *Sanctus*, el *Benedictus* i l'*Agnus Dei* són del tot obra de Süssmayr.”

Quan va sonar per primer cop?

Està documentat que l'*Introit* i el *Kyrie* foren interpretats en un servei commemoratiu de Mozart organitzat per Emanuel Schikaneder, empresari i llibretista de *La flauta màgica*, que va tenir lloc a l'església de Sant Miquel de Viena el 10 de desembre de 1791.

La primera representació completa (amb les parts només de Mozart completades per Süssmayr) va ser el 2 de gener de 1793 a la Jahn-Saal de Viena, en un concert organitzat pel baró Gottfried van Swieten. Aquesta actuació oferí el *Rèquiem* tal com Mozart el va deixar a la seva mort, incomplet.

Epíleg

El 14 de desembre del 1793 el *Rèquiem* de Mozart ressonà al nord d'Àustria entre les parets de l'Església de la ciutat de Wiener Neustadt, en una missa en memòria de la Comtessa Anna. A la partitura general, sota el títol *Rèquiem* hi havia escrit: *compost per Franz Von Walsegg*. El galtes del comte dirigia cofoi l'orquestra gaudint del fruit dels 4.000 euros millor invertits de la història de la música.

Jordi Cos, President i viola de l'OSV

Marta Mathéu, soprano

Neix a Tarragona. Ingressa al Conservatori Professional de la seva ciutat on cursa les especialitats de piano, orgue i cant tot obtenint les màximes qualificacions. Cursa el Grau Superior de Cant amb la catedràtica A. L. Chova en el Conservatori Superior de Música de València obtenint Matricula d'Honor. Ha rebut consells de M. Caballé, H. Obratzova, I. Penagos, N. Miricioiu, R. Expert, M. Zanetti, W. Rieger, entre d'altres. Ha cantat en importants sales de concert i teatres a nivell nacional i internacional i dirigida per directors com F. Biondi, E. Onofri, R. King, V. Pablo Pérez, A. Ros Marbà, M. Corboz, Sir N. Marriner, I. Bolton, G. Neuhold i també en formacions de cambra i amb solistes com R. Vignoles, A. Guinovart, Trio Jess, entre altres. Ha estat mereixedora de premis en concursos i festivals d'àmbit internacional destacant el segon premi en el Concurso Permanente de JJMM, el premi del públic en el Concurs M. Caballé i el segon premi, el premi Mozart, el premi al millor cantant espanyol i el premi del públic en el Concurs de Cant Francesc Viñas. Té enregistraments discogràfics pels segells Klassicat, Brilliant, Naxos i Opus Arte.

Gemma Coma-Alabert, mezzosoprano

Nascuda a Girona. Va obtenir el 1r premi en el Conservatori Nacional de París, prosseguint el seu perfeccionament a la Guildhall School of Music de Londres i després a l'òpera Estudi a l'Òpera Nacional de Lió. L'estiu de 2005 va debutar als Estats Units a l'Aspen Opera Theater, estat de Colorado, interpretant el paper de Medea de l'òpera *Il Giasone de Cavalli*, dirigida per Harry Bicket, essent considerada una mezzosoprano amb gran impetu i bon treball vocal i de caracterització, segons crítica del New York Times. L'any següent hi torna a cantar a l'òpera *Albert Herring*, de Britten, dirigida per Edward Berkeley. El seu repertori inclou papers com *Carmen*, *Flora (La Traviata)*, *Cherubino (Le nozze di Figaro)*, *Dorabella (Così fan tutte)*, *Rosina (El barber de Sevilla)*, entre d'altres. Ha cantat al Liceu de Barcelona, Palau de les Arts de València, Òpera de Bilbao, Òpera d'Oviedo, Òpera de Catalunya/ Òpera de Sabadell, Opéra National de Montpellier, Théâtre des Champs Elysées París, Teatro Real de Madrid, entre d'altres. Ha cantat amb orquestres com l'Orquestra Nacional de Montpeller, Orquestra del Liceu de Barcelona, així com l'Orquestra Simfònica de Barcelona. Ha treballat amb directors com Ivor Bolton, Harry Bicket, Fabio Biondi, Ottavio Dantone, Stéphane Denève, Pablo Gonzáles, Lawrence Foster, Jean-Claude Malgoire, Andrea Marcon, Zubin Mehta, Josep Pons, Arthur Post, Antoni Ros Marbà.

Albert Casals, tenor

Nascut a Barcelona, comença els seus estudis musicals en l'Escolania de Montserrat. Posteriorment, i compaginant-ho amb la carrera d'enginyeria tècnica de telecomunicacions, inicia els seus estudis de cant amb els professors Xavier Torra i Joaquim Proubasta, i més tard amb Mariella Devia, Viorica Cortez, Carlos Chausson i Dalmau González. Havent cantat anteriorment en cors professionals, una vegada iniciada la seva carrera com a solista, ha actuat en llocs com el Gran Teatre del Liceu, Teatre Real de Madrid, Auditori de Barcelona, el Palau de la Música de Barcelona, Auditori Nacional de Madrid, Teatre Campoamor d'Oviedo, Teatre Arriaga de Bilbao, Auditori de Saragossa, Teatre Verdi de Trieste, etc. El seu debut operístic va ser amb l'Òpera de Sabadell en *Il Pirata* de Bellini. Des de llavors, ha cantat multitud de rols protagonistes com Almadiva en *Il Barbiere di Siviglia*, Nemorino en *L'elisir d'amore*, Ferrando en *Così fan tutte*, Romeo en *Romeo i Julieta*, Tamino de *La flauta màgica*, Edgardo de *Lucia di Lammermoor*, Don Carlo en *Don Carlo*, Alfredo en *La Traviata* i Percy d'*Anna Bolena*, entre altres. Entre les seves actuacions recents destacades s'inclouen *El Retaule* de Mestre Pedro, *Pagliacci* (Arlecchin), *La Venta focs*, *Lucia di Lammermoor* (Arturo), *Macbeth* (Malcolm), *Hamlet* (Marcellus) i *Luisa Miller* en el Gran Teatre del Liceu; *Anna Bolena* a Trieste i Lleida (com a part de la gira del Gran Teatre del Liceu); *Die Fledermaus*, *Lucia di Lammermoor*, *Carmen* (Apedaçat) a Oviedo; *La traviata* en Ulsan (Corea); i destacant el *Rinuccio* de Gianni Schicchi en el Teatre Real de Madrid, en una producció de Woody Allen, i el seu recent Fenton en *Falstaff* amb Daniele Rustioni, entre altres títols en aquest mateix teatre; *Falstaff* (Fenton) a Sabadell. Igualment cal destacar un recital amb Mariella Devia a la ciutat d'Oviedo. En el camp de l'oratori ha cantat obres com el *Rèquiem* de Mozart, *El Messies* de Händel, *Missa Nelson* i *La Creació* d'Haydn, *Petite Messe Solennelle* de Rossini, *Davide penitent*, *Missa de la Coronació* i *Missa en do menor* de Mozart, *Magnificat* de Bach, *Novena Simfonia* de Beethoven, etc.

Toni Marsol, baix

Inicià els estudis al Conservatori de Cervera i els continuà al Superior del Liceu amb Carmen Bustamante, tot culminant-los amb el premi d'honor. El seu repertori inclou els rols de Papageno (*Die Zauberflöte*), Figaro (*Le nozze di Figaro*), Don Giovanni i Leporello (*Don Giovanni*), Marcello (*La bohème*), Scarpia (*Tosca*), Escamillo (*Carmen*), Don Magnifico i Dandini (*La Cenerentola*), Germont (*La traviata*), Jago (*Otello*), Malatesta (*Don Pasquale*) i Dulcamara (*L'elisir d'amore*), entre d'altres. A més, ha participat en l'estrena europea de *Dead Man Walking* al Teatro Real de Madrid, producció que també ha interpretat al Barbican Centre de Londres, i a l'estrena absoluta de *Je suis narcicissime* (R. García-Tomás). Debutà al Gran Teatre del Liceu la temporada 2000/01 amb un recital al Foyer. Posteriorment hi ha actuat en *Rusalka* (2012/13), *Cendrillon* i *Il prigioniero* (2013/14), *La traviata* (2014/15), *Don Giovanni* i *Rigoletto* (2016/17), *Andrea Chénier* (2017/18), *L'italiana in Algeri* (2018/19), *Turandot* (2019/20) i *Don Giovanni* (2020/21).

Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados

Creat l'octubre de 1997, el Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados ha dut a terme una intensa tasca de difusió de la música simfònic-coral, interpretant obres tan significatives com *Rèquiem* de Fauré, *Magnificat*, diverses cantates i les *Passions segons Sant Joan* i segons Sant Mateu de Bach, *Te Deum* de Charpentier, *Missa Nelson* de Haydn, *Missa en Re major* de Dvorák, *Glòria* de Poulenc, *Cantata de Sant Nicolau* de Britten, *Rèquiem*, *Missa en Do menor* i diversos salms de Mozart, *Messies* de Händel, *Carmina Burana* de Carl Orff i diverses composicions –a capella, amb piano o amb orquestra– de Mendelssohn, Schubert, Schütz, Victoria, Weill, Henze i altres. L'any 2001 fou convidat per l'OBC a participar en la interpretació de la 8a. *Simfonia* de Mahler, a l'Auditori de Barcelona, sota la direcció del mestre Salvador Mas, el 2003 la *Simfonia-Cantata Lobgesang*, de Mendelssohn, sota la batuta del mestre Franz-Paul Decker, el 2004 la 9a. *Simfonia* de Beethoven dirigida pel mestre Ernest Martínez-Izquierdo. L'any 2006 fou convidat per la Berliner Bach Akademie de Berlín a interpretar la *Passió segons Sant Mateu* de Bach a la Filharmònica de Berlín. L'any 2007 participà al cicle Corals a l'Auditori de Barcelona i al Festival (A)phònica de Banyoles i estrenà a Catalunya *El Cant de les Estrelles* d'Enric Grandos. El 2008 celebrà el seu desè aniversari amb la interpretació dels *Carmina Burana* amb els ex-cantaires i tornà a Berlín per interpretar la *Gran Missa* de Mozart al Konzerthaus.

Ha ofert concerts en solitari i en col·laboració amb altres formacions de reconegut prestigi com ara els cors Lieder Camera, Cor Sant Esteve de Vila-Seca, Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, Orfeó Català, Coral Càrmina, Cor Madrigal i Cor de la Berliner Bach Akademie, la Bellpuig Coblà o les orquestres Filharmonia de Cambra de Barcelona, Orquestra Barroca Catalana, Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra, Orquestra de Cambra de Cervera, Grupo Enigma-Orquestra de Cámara del Auditorio de Zaragoza, Orquestra de Girona, Orquestra Terrassa 48, Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida, Orquestra de la Berliner Bach Akademie, Orquestra Simfònica del Vallès (OSV), Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC). Des de la seva creació el cor fou dirigit pel mestre Manel Valdivieso, assistit per Antoni Pujol. També l'han dirigit en diverses produccions els mestres Ernest Martínez-Izquierdo, Jordi Casas, Mireia Barrera, Edmon Colomer, Jordi Mora, Salvador Mas, Franz-Paul Decker i Heribert Breuer. A partir del curs 2002-2003 n'assumeix la direcció el seu actual director, Xavier Puig Ortiz. El Cor participa activament en la programació de les diverses temporades del Auditori Enric Granados com a cor titular d'aquest espai. A part de diferents viles i ciutats de les comarques lleidatanes, ha actuat, també, a Alemanya, Andorra, Barcelona, Saragossa, Sabadell, Granollers, Banyoles, Tarragona, Gadesa, entre d'altres.

Xavier Puig director

Nascut el 1973 i natural de Cervera (Lleida), comença els seus estudis musicals amb el piano i el violí al Conservatori Municipal d'aquesta ciutat, per ampliar-los posteriorment al Conservatori Professional de Badalona, on obté el Títol Superior de professor d'harmonia, contrapunt i composició, sota el mestratge de M.A. Hurtado, M. Roger, B. Casablanques i J. Soler. Paral·lelament s'inicia en la direcció coral als Cursos Internacionals de Direcció Coral de Lleida, on estudia amb els mestres J. Prats, J. Duijck, L. Heltay i J. Casas. Rep també lliçó magistral dels professors E. Ericson i P. Cao. El 1999 és admès a la Universitat für Musik und Darstellende Kunst de Viena, on cursa els estudis de direcció musical, sota el mestratge de L. Hager, Y. Yuassa, G. Theuring i H. Arman, entre d'altres. Al juliol del 2003 guanya el concurs per a la plaça de Director Assistent de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC), càrrec que desenvolupa fins al juliol del 2005. Actualment dirigeix la Murtra Ensemble i és director titular de l'Orquestra Simfònica del Vallès (des del setembre 2018) i del Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados de Lleida (des del 2002). Ha estat director convidat d'orquestrades nacionals i internacionals com l'Orquestra Nacional d'Espanya, l'Orquestra i Cor de RTVE, l'Orquestra Pablo Sarasate, la Joven Orquestra Nacional de España, l'Orquestra de Cambra d'Andorra, l'Orquestra Simfònica del Vallès, l'Orquestra Barroca Catalana, l'ensemble Kaleidoscop der Nationen de Viena, entre d'altres. Ha enregistrat per a segells com Verso, Catalunya Música, Universität für Musik-Wien, o Ars Harmonica-La mà de Guido, amb qui ha editat un disc de música religiosa inèdita de Mompou i Blacafort.

Orquestra Simfònica del Vallès (OSV)

Va néixer el 1987 en el si de l'Associació d'Amics de l'Òpera de Sabadell i molt aviat s'estructurà com una societat anònima laboral, en què els treballadors en són alhora els propietaris. La seva activitat se centra a la ciutat de Sabadell, amb una temporada pròpia i com a orquestra del circuit Òpera a Catalunya, i al Palau de la Música Catalana, amb el cicle de concerts Simfònics al Palau. N'han estat directors titulars Albert Argudo, Jordi Mora, Salvador Brotons, Edmon Colomer, David Giménez Carreras, Rubén Gimeno i James Ross. Des del setembre del 2018 ho és Xavier Puig. Ha rebut el Premi Nacional de Música 1992, atorgat per la Generalitat de Catalunya, i la Medalla d'Honor 2012 de la ciutat de Sabadell.

Orquestra simfònica del Vallès

Patrocinadors i col·laboradors principals de l'OSV

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació
Barcelona

Diputació de Girona

Ajuntament
de Sabadell

Sabadell
Fundació

Fundació
FLUIDRA
Llegat Joan Planes

moventia
en moviment des del 1993

Col·laboradors de l'OSV

MMARESME

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

L'OSV forma part de

Media partners

Troba'ns a: www.osvalles.com

